

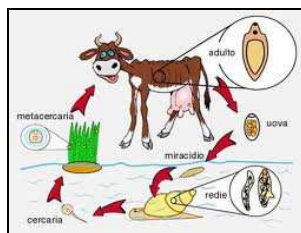
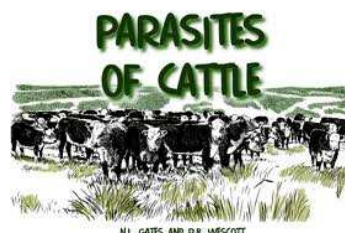

BREZ MALEGA BLATNEGA POLŽA NI METLJAVOSTI GOVEDI IN DROBNICE

Zaradi razširjenosti, občutnega neugodnega vpliva na zdravstveno stanje in proizvodnost živali ter škode, ki jo povzroča, spada metljavost ali *fascioloz*a med gospodarsko najpomembnejše zajedavske bolezni. Najdemo jo povsod po svetu, v naših krajih pa je najbolj opazna v pozni jeseni in v začetku zime, ko so v jetrih gostiteljev že naseljeni spolno zreli metljaji. Bolezen najbolj prizadane mlade živali, še posebej v letih, ki so bogata s količino padavin v poletnem času.

Za metljavostjo zboleata zlasti govedo in drobnica, zajedavca pa najdemo tudi pri jelenjadi, srnjadi, prašičih, včasih tudi pri konjih, oslih, glodavcih in človeku. Skoraj povsod, kjer se živali pasejo na močvirnatih pašnikih ali pa jih krmimo z mrvo s takih površin, najdemo »metljava jetra«. Odrasli zajedavci so ovalne oblike, približno 3 cm dolgi ploščati črvi, pokriti z grobo in s trni posuto povrhnjico. Razvoj velikega metljaja od jajčeca do spolno zrelega zajedavca traja od 4 do 5 mesecev, iz enega jajčeca pa se lahko ob ugodni temperaturi in vlagi razvije do 600 odraslih metljajev. Zreli metljaji so naseljeni v žolčevodih in jetrih gostitelja, kjer lahko živijo tudi več let. Hranijo se s krvjo in ležejo oplojena jajčeca, ki se z žolčem zanesejo v črevesje, od tam pa z iztrebki (paša, gnoj, gnojevka) v zunanje okolje. Na larvalni stopnji se zajedavec razmnožuje v malem blatnem polžu, ki je njegov obligatni vmesni gostitelj. Na suhih tleh ta vrsta polžev ne uspeva zato spada izsuševanje pašnikov med pomembnejše ukrepe v boju proti metljavosti. Ko ličinke po 6 do 10 tednih zapustijo polže, jih živina na razvojni stopnji metacerkarije požre s hrano ali pa jih popije z vodo, in se tako okuži. To se zgodi običajno v času od sredine avgusta do začetka novembra, jajčeca pa pričnejo invadirane živali izločati šele 10 do 12 tednov po okužbi. V tem času metljaji v gostitelju dozoriyo.

Že zmerna okužba s 100 do 200 metljaji povzroča gostiteljem občutne zdravstvene težave, rejcem pa velike ekonomske izgube. Poleg bolečih in nepopravljivih poškodb notranjih organov - še zlasti jeter - ter toksičnih učinkov zajedavcev je posredno prizadeta tudi celotna presnova, kar se odraža v slabših prirastih in zmanjšani mlečnosti ter slabši odpornosti živali in povečanem tveganju za pojav drugih bolezni. Omembe vredna je tudi izguba krvi saj znaša do 100 ml dnevno. Pri metljavih živalih se pojavljata zlatenica in slabokrvnost, opaziti pa je tudi slabšo ješčnost in motnje v plodnosti.

Metljavost moramo najprej ugotoviti. Hujšanje živali, prebavne motnje, resasta dlaka in bledost, oteklina očesnih vek, medčeljustja in grline ter težave s plodnostjo in slabšo proizvodnostjo so znaki, ki utegnejo biti z metljavostjo povezani. Najprimernejši čas za mikroskopsko preiskavo iztrebkov, s katero potrdimo ali ovržemo sum na bolezen, je v začetku zime, saj je takrat verjetnost, da bomo v blatu odkrili jajčeca velikega metljaja, največja.

Po ugotovitvi zajedavca - bodisi z najdbo jajčec pri koprološki preiskavi ali odraslih metljajev v jetrih ob rednem zakolu živali - je treba nemudoma pristopiti k **zdravljenju prizadete črede**. Ob pojavu bolezni je potrebno upoštevati tudi druge veterinarsko - sanitarne in biovarnostne ukrepe, še zlasti pa postopke s pašo, gnojem in gnojevko, preko katerih se jajčeca velikega metljaja raznašajo na travnike in pašnike. V preventivnem smislu je zelo pomembno, da na spomladansko pašo izpuščamo le živali, ki so proste želodčno-črevesnih zajedavcev (kontrola iztrebkov in po potrebi zgodnjepomladansko zdravljenje v mesecu marcu). S tem ukrepom učinkovito preprečimo kontaminacijo pašnikov z jajčeci. K zatiranju metljivosti pomembno pripomorejo tudi **drugi ukrepi, ki onemogočajo širjenje bolezni** (periodična menjava pašnikov, izogibanje paše na izrazito močvirnih pašnikih, krmljenje sena iz močvirskih travnikov šele po 6 mesečnem skladiščenju, siliranje trave z invadiranih pašnikov, neuporaba gnojevke na močvirnih površinah, mešanje z jajčeci okuženega gnoja s slamo in s tem pospešitev biotermične sterilizacije gnoja, gnojenje s hlevskim gnojem šele po poteku 3 mesečnega zorenja, zatiranje polžev, kontroliranje iztrebkov - in po potrebi zdravljenje - novonabavljenih živali).

Danes razpolagamo z različnimi oblikami fasciolicidnih zdravil (tablete, peroralne tekočine, kožni polivi, injekcije) vendar se v zadnjem času vse pogosteje poslužujemo inovativnih **kožnih polivov**, ki predstavljajo enostavnejšo in učinkovito rešitev.

Closamectin® Pour-on ponuja širok spekter učinkovitosti za večino gospodarsko pomembnih notranjih in zunanjih zajedavcev pri govedu. Poleg metljaja učinkovito zatira tudi druge želodčno-črevesne in pljučne nematode ter zunanje zajedavce, kot so uši in garje. Na razpolago je v vsebnikih s stisljivim odmernim sistemom po 1 liter in po 250 ml, posebni (dodatni) 30 ml aplikator pa omogoča natančnejše in enostavnejše odmerjanje, še zlasti pri tretiranju večjega števila živali. **Zdravilo se aplicira v ozki črti vzdolž hrbta - od vihra do korena repa - v dozi 1 ml na 10 kg telesne teže**. Ni dovoljena uporaba pri kravah v laktaciji, katerih mleko je namenjeno prehrani ljudi. **Meso in organi zdravljenih živali niso primerni za prehrano ljudi v času dajanja zdravila in še 28 dni za tem**. Zdravilo se izdaja na veterinarski recept zato morata biti izdaja in njegova poraba evidentirana v Dnevniku veterinarskih posegov. Cena enega originalnega pakiranja (1 liter) zdravila Closamectin® Pour-on, s katerim lahko tretiramo 20 500-kilogramskih goved, znaša 134,30 €.

V laboratoriju naše veterinarske prakse opravljamo poleg drugih tudi vse vrste parazitoloških preiskav, veterinarji Veterinarske prakse Tenetiše pa razpolagajo s širokim izborom zdravil in drugih sredstev za preprečevanje in zdravljenje bolezni živali. Pri njih lahko dobite tudi vse vrste dodatnih informacij.